

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตรวัยรุ่น ทั้งชายและหญิง โดยมีนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 600 คน เป็นนักเรียนชาย 300 คน และเป็นนักเรียนหญิง 300 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามไปให้กับทางโรงเรียน และขอความกรุณาอาจารย์ให้ช่วยแจกและเก็บแบบสอบถามให้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 631 เล่ม แต่มีเพียง 600 เล่ม ที่มีข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ได้ใช้อัตราส่วนร้อยละในการจำแนกคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดาได้ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนของความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ และทดสอบความสำคัญทางสถิติด้วย F-test ภายใต้อัตราความเชื่อมั่นการทดสอบเท่ากับ 95% (ค่า Sig.=.05)

สรุปผลการวิจัย

สำหรับข้อมูลทั่วไปของบุตรวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่าง 600 คนนั้น มีจำนวนนักเรียนชายเท่ากับนักเรียนหญิงประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนมีพี่น้อง 3 คนขึ้นไป (รวมตัวนักเรียนด้วย) โดยนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา และมีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 28,156.63 บาท

ด้านบิดาของนักเรียนมีอายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่กับมารดาของนักเรียนฉันท์สามีภรรยาและมีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยบิดาที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับทางด้านวิชาชีพและประกอบอาชีพทางด้าน การพาณิชย์มีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ คิดเป็นร้อยละ 35.7 ในส่วนของบิดาที่เป็นช่าง กรรมกร พนักงานบริการ พนักงานขับยานพาหนะ ฯ มีสัดส่วนน้อยที่สุด

ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทั้ง 6 ด้าน ระหว่างบิดาและบุตรวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลในตารางที่ 31-34 ดังนี้

1. ความใกล้ชิดสนิทสนม

เมื่อวิเคราะห์ความใกล้ชิดสนิทสนมของนักเรียนกับบิดา พบว่า ปัจจัยทางประชากรสังคมและเศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนกับบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ต่ำกว่า .05 ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีบางปัจจัยที่ทำให้ นักเรียนที่มีปัจจัยทางภูมิหลังที่แตกต่างกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1 อายุของบิดา

สำหรับนักเรียนชายที่บิดามีอายุน้อยและอายุมาก มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 31)

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดามีอายุน้อยและมาก มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 32) แต่กลับพบว่า นักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อยและบิดามีอายุน้อย มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่มีพี่น้องมากและบิดามีอายุมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 34)

จากกรณีที่นักเรียนที่บิดามีอายุแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะมีผลจากอิทธิพลของปัจจัยอื่น ๆ ก็เป็นได้ เช่น เพศ วิธีการเลี้ยงดูบุตร การให้ความรักความเอาใจใส่แก่บุตร หรือปัจจัยอื่น เป็นต้น

1.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

สำหรับนักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมาก มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้พบว่า นักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อย มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่มีพี่น้องมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่มีพี่น้องน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่มีพี่น้องมาก

ส่วนนักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อย มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่มีพี่น้องมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 32)

1.3 สถานภาพสมรสของบิดา

นักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

1.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูง มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

1.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

1.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

1.7 รายได้ครอบครัว

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและรายได้ต่ำมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดามากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

สรุป จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในด้านความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนหญิงกับบิดา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ในด้านดังกล่าว ได้แก่ อายุของบิดา จำนวนพี่น้อง ระดับการศึกษาของบิดา สถานภาพการสมรสของบิดา สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน และอาชีพของบิดา ยกเว้น รายได้ครอบครัว ไม่ทำให้บิดากับนักเรียนหญิงมีความใกล้ชิดสนิทสนมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความใกล้ชิดสนิทสนมจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เงินมาเป็นตัวกำหนด แต่อาจเป็นไปได้ว่า ถ้ามีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายได้ครอบครัวมาพิจารณาร่วมกัน อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนหญิงกับบิดาได้ สำหรับความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนชายและบิดา พบว่า มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ในด้านดังกล่าวในตนเองเดียวกันกับผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับนักเรียนชาย ยกเว้นตัวแปรทางด้านอายุของบิดาและจำนวนพี่น้องที่ไม่ทำให้เห็นนักเรียนชายกับบิดามีความใกล้ชิดสนิทสนมแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม การที่ปัจจัยข้างต้นที่มีผลกระทบต่อความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนกับบิดานั้นอาจมีได้เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจมีอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้มาประกอบกันเพื่อทำให้เห็นนักเรียนกับบิดามีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสัมพันธ์ที่ดีหรือไม่ดีได้ โดยถ้านักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับบิดาแล้วก็อาจมีส่วนทำให้เห็นนักเรียนรู้สึกว่าคุณบิดามีปัญหา และอาจเป็นรากฐานไปสู่สิ่งที่ไม่ดีต่อตัวของนักเรียนได้ ดังนั้น น่าจะถึงเวลาที่รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยพยายามหาแนวทางให้นักเรียนกับบิดามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น

2. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

เมื่อวิเคราะห์การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนกับบิดา พบว่า ปัจจัยทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่แตกต่างกันของนักเรียน มีอิทธิพลต่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนกับบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ต่ำกว่า .05

2.1 อายุของบิดา

นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยและอายุมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 31-32)

2.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

นักเรียนที่มีพี่น้องน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนที่มีพี่น้องมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

2.3 สถานภาพการสมรสของบิดา

สำหรับนักเรียนชายที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดาและบิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

2.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

สำหรับนักเรียนชายที่อาศัยอยู่กับบิดามีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 31-32)

ส่วนนักเรียนหญิงที่อาศัยอยู่กับบิดาและที่ไม่อาศัยอยู่กับบิดา มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้พบว่า นักเรียนหญิงที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อาศัยอยู่กับบิดาจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา

2.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนบิดาประกอบอาชีพอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

2.7 รายได้ครอบครัว

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดามากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

สรุป จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในด้านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบว่า นักเรียนที่มีปัจจัยทางด้านประชากรสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน (ยกเว้นอายุของบิดา) มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดาแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สถานภาพการ

สมรสของบิดา มีอิทธิพลต่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนหญิงกับบิดาเท่านั้น ขณะเดียวกัน สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันก็มีอิทธิพลต่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับบิดาเท่านั้นเช่นกัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น อาจเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยส่งเสริมให้บุตรวัยรุ่นกับบิดาได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะถ้าบุตรวัยรุ่นกับบิดาหรือมารดาได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อาจมีส่วนทำให้ต่างฝ่ายต่างมีความเข้าใจและรู้จักกัน และจะมีการช่วยกันแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะช่วยให้บุตรวัยรุ่นไม่หันไปพึ่งผู้อื่นที่อาจจะไม่น่าไว้วางใจให้บุตรวัยรุ่นไปสู่อการมีพฤติกรรมที่ไม่ดีได้

3. ความสัมพันธ์กันในด้านความคิดเห็นและค่านิยม

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันในด้านความคิดเห็นและค่านิยม ระหว่างนักเรียนและบิดากับปัจจัยทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจของนักเรียน พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ในด้านความคิดเห็นและค่านิยมระหว่างนักเรียนกับบิดาอย่างชัดเจน ดังรายละเอียดดังนี้

3.1 อายุของบิดา

นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยและอายุมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดามีอายุมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ บุตรที่บิดามีอายุมากจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามีอายุน้อย

3.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

สำหรับนักเรียนที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมากมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนที่มีพี่น้องน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนที่มีพี่น้อง

น้องมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่มีพี่น้องน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่มีพี่น้องมาก

3.3 สถานภาพสมรสของบิดา

สำหรับนักเรียนชายที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา และที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนหญิงที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนหญิงที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่

3.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาสูงและการศึกษาต่ำ มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตามพบว่า นักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามีระดับการศึกษาสูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

สำหรับนักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาสูง จะมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

สำหรับนักเรียนชายที่อาศัยอยู่กับบิดา และนักเรียนชายที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่

อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนชายที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนชายที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อาศัยอยู่กับบิดาจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา

นักเรียนหญิงที่อาศัยอยู่กับบิดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย มีแบบแผนความคล้ายคลึงกันในด้านความคิดเห็นกับบิดาที่คล้ายคลึงกัน คือ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกี่ยวกับวิชาชีพฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดาประกอบอาชีพอื่น

3.7 รายได้ครอบครัว

สำหรับนักเรียนชายที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีรายได้ต่ำมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของบุคคล ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการขัดแย้งจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นได้สัมผัสหรืออยู่ใกล้และการได้รับการอบรมสั่งสอน เป็นต้น ดังนั้น การที่บุตรกับบิดาจะมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันหรือไม่ั้น ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวมากกว่ารายได้ครอบครัว รวมไปถึงวัยที่แตกต่างกันหรืออาจเกิดจากปัจจัยอื่นซึ่งอาจมีอิทธิพลร่วมกับรายได้ครอบครัวก็เป็นได้

ส่วนนักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีรายได้ต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลับพบว่า นักเรียนหญิงที่มีรายได้ครอบครัวและอาชีพของบิดาแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นคล้ายคลึงกับ

บิดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 34)

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมให้บุตรวัยรุ่นกับบิดาให้มีความคิดเห็นและค่านิยมที่คล้ายคลึงกันได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะถ้าบุตรวัยรุ่นกับบิดาหรือมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันก็จะอาจมีส่วนทำให้บุตรกับบิดาอยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น เนื่องจากจะไม่ค่อยมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุตรมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดาและมีความสุขที่จะอยู่ในบ้านเมื่อบิดาอยู่ด้วย ดังนั้น โอกาสที่บุตรจะไปมั่วสุมกับบุคคลที่ไม่ดีข้างนอกบ้านจึงมีน้อย

4. การทำให้บิดาพอใจ

เมื่อวิเคราะห์การทำให้บิดาพอใจของนักเรียน พบว่า ปัจจัยทางประชากร สังคม และ เศรษฐกิจที่แตกต่างกันของนักเรียน ไม่มีอิทธิพลต่อการทำให้บิดาพอใจของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูง แต่มีบางปัจจัย เช่น สถานภาพการสมรส, การศึกษาของบิดาและสถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันที่ทำให้ให้นักเรียนที่ทำการทำให้บิดาพอใจแตกต่างกันคือ มีนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05

4.1 อายุของบิดา

นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยและอายุมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากโดยปรกติ นักเรียนนั้นมีความต้องการที่จะเป็นที่พอใจของบิดาอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นครอบครัวเดียวกัน อายุของบิดาจึงไม่มีอิทธิพลต่อการที่นักเรียนจะทำการทำให้บิดาพอใจหรือไม่หรืออาจเกิดจากเหตุผลอื่นได้

4.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

สำหรับนักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่มีพี่น้องน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนที่มีพี่น้องมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่มีพี่น้องน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่มีพี่น้องมาก

ส่วนนักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อการทำให้บิดาพอใจมากกว่าจำนวนพี่น้องของนักเรียนหญิง เช่น สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันกับบิดา เป็นต้น

4.3 สถานภาพการสมรสของบิดา

สำหรับนักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดามีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาสูงและการศึกษาต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาสูงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามีระดับการศึกษาสูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ

สำหรับนักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

4.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีแบบแผนการทำให้บิดาพอใจที่คล้ายคลึงกัน คือ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ

เกี่ยวกับวิชาชีพฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดาประกอบอาชีพอื่น

4.7 รายได้ครอบครัว

สำหรับนักเรียนชายที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีรายได้ต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยอื่นที่ทำให้นักเรียนชายมีการทำให้บิดาพอใจแตกต่างกันก็ได้ เพราะการที่นักเรียนชายจะเอาใจบิดานั้นไม่จำเป็นต้องมีเรื่องของรายได้เข้าเกี่ยวข้อง เพียงแต่นักเรียนชายมีความต้องการที่จะทำและมีโอกาสก็สามารถทำได้

ส่วนนักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีรายได้ต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่านักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำให้บิดาพอใจมากกว่านักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นน่าจะ เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยส่งเสริมให้บุตรวัยรุ่นได้มีโอกาสนำการทำให้บิดาพอใจได้และเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะ ถ้าบุตรวัยรุ่นมีโอกาสที่จะให้บิดาพอใจ ซึ่งแสดงถึงการรู้จักและเข้าใจบิดาว่าต้องการอะไรก็จะทำให้บิดารู้สึกว่า บุตรมีความเอาใจใส่ตนดีและจะมีความพอใจที่บุตรประพฤติปฏิบัติตนแบบที่ตนต้องการ ซึ่งจะทำให้บิดามีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากขึ้น และอาจเป็นส่วนหนึ่งที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีได้

5. ความไม่เข้าใจกันระหว่างบุตรกับบิดา

เมื่อวิเคราะห์ความไม่เข้าใจกันของบิดาและนักเรียน พบว่า ปัจจัยทางประชากรสังคมและ เศรษฐกิจที่แตกต่างกันของนักเรียนไม่มีอิทธิพลต่อความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนและบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นสถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันที่ทำให้ให้นักเรียนที่มีปัจจัยทาง

ภูมิหลังที่แตกต่างกันกับบิดามีความไม่เข้าใจกันแตกต่างกัน คือ

5.1 อายุของบิดา

นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยและอายุมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่บิดามีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอายุมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามีอายุน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามีอายุมาก

5.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

สำหรับนักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลับพบว่า จำนวนพี่น้องของนักเรียนชายกับอายุของบิดา มีอิทธิพลร่วมกันต่อความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนชายกับบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 33)

ส่วนนักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนหญิงที่มีพี่น้องมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่มีพี่น้องน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่มีพี่น้องมาก

5.3 สถานภาพสมรสของบิดา

นักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา และนักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกัน หรือแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามารดาหย่าร้างกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่

5.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนที่บิดามีระดับการศึกษาสูงและการศึกษาต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อความไม่เข้าใจกันกับบิดา มากกว่าการศึกษาของบิดา เช่น วัยที่ต่างกัน วิถีชีวิตที่แจ่มชัดและรีบเร่ง การอยู่อาศัยร่วมกัน เป็นต้น

5.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ตารางที่ 31-32)

5.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนชายที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน มีความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อความไม่เข้าใจกันกับบิดาอย่างชัดเจนมากกว่าอาชีพของบิดาก็ได้ เช่น ช่องว่างระหว่างวัย หรือรอกำสวนการได้พูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เป็นต้น หรืออาจเป็นเพราะเหตุผลอื่น

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนหญิงที่บิดาประกอบอาชีพอยู่ในกลุ่มวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนหญิงที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดาประกอบอาชีพอื่น

5.7 รายได้ครอบครัว

สำหรับนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและมีรายได้ต่ำ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่เข้าใจกันกับบิดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความไม่

เข้าใจกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

จากผลการวิจัยอาจสรุปได้ว่า สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันกับบิดาของ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีอิทธิพลต่อความไม่เข้าใจกันระหว่างบิดากับนักเรียน โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทิศทางของความไม่เข้าใจกันกับบิดาเป็นไปในทางตรงกัน ในขณะเดียวกัน จำนวนพี่น้องของนักเรียนกับอายุของบิดา มีอิทธิพลร่วมกันต่อความไม่เข้าใจกันระหว่างบิดากับนักเรียนชายเท่านั้น

ข้อเท็จจริงดังกล่าว อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยส่งเสริมให้บุตรวัยรุ่นกับบิดามีความเข้าใจกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะถ้าบุตรวัยรุ่นกับบิดา มีความเข้าใจอันดีต่อกันแล้ว อาจมีส่วนช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีได้ และไม่ทำให้บุตรรู้สึกว่าเป็นหนายและไม่อยากเข้าบ้าน และรู้สึกว่าบิดามีความเข้าใจตนและเป็นพวกเดียวกับตน ดังนั้น เมื่อมีปัญหาอะไรบุตรก็จะนึกถึงบิดาหรือคนในครอบครัวก่อนที่จะไปคิดหาทางออกจากข้างนอกบ้าน ซึ่งเป็นการง่ายต่อการถูกสิ่งแวมดล่อมชักจูงไปในทางที่ไม่ดีได้

6. การทํากิจกรรมร่วมกัน

เมื่อเปรียบเทียบความการทํากิจกรรมร่วมกันกับบิดาของนักเรียน และนักบ้ัจจยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการทํากิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับบิดา มาพิจารณาประกอบด้วยในฐานะตัวแปรอิสระ พบว่า บ้ัจจยทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่แตกต่างกันของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการทํากิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับบิดาอย่างชัดเจน คือ มีนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05 ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีบางบ้ัจจยที่ทําให้นักเรียนที่มีบ้ัจจยทางภูมิหลังที่แตกต่างกันมีการทํากิจกรรมร่วมกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน คือ มีนัยสำคัญทางสถิติสูงกว่า .05 เช่น

6.1 อายุของบิดา

สำหรับนักเรียนชายที่บิดามีอายุน้อยและอายุมากมีการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาไม่แตกต่างกัน ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุด แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนชายที่บิดามีอายุน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาน้อยกว่านักเรียนชายที่บิดามีอายุมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่บิดามีอายุน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่บิดามีอายุมาก

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดามีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาในวันธรรมดาน้อยกว่านักเรียนหญิงที่บิดามีอายุมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลับพบว่านักเรียนหญิงที่บิดามีอายุมากและอายุน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาในวันหยุดไม่แตกต่างกัน

จากกรณีที่นักเรียนหญิงที่บิดามีอายุแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาในวันหยุดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะมีผลจากอิทธิพลของปัจจัยอื่น ๆ ก็เป็นไปได้เช่น เพศ อาชีพของบิดา ฐานะทางสังคม เป็นต้น ที่เป็นตัวกำหนดมากกว่าก็เป็นได้ หรืออาจเกิดจากเหตุผลอื่น

6.2 จำนวนพี่น้องของบุตร

สำหรับนักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อยและพี่น้องมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดา ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักเรียนชายที่มีพี่น้องน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดา ทั้งในวันหยุดและในวันธรรมดามากกว่านักเรียนชายที่มีพี่น้องมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่มีพี่น้องน้อยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่มีพี่น้องมาก

ส่วนนักเรียนหญิงที่มีพี่น้องน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดา ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดมากกว่านักเรียนหญิงที่มีพี่น้องมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 32)

6.3 สถานภาพสมรสของบิดา

นักเรียนที่บิดายังอยู่ด้วยกันกับมารดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกับบิดา ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ทั้งนักเรียนชายและ (ตารางที่ 32) นักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.4 การศึกษาของบิดา

นักเรียนชายที่บิดามีระดับการศึกษาสูงและต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนนักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาสูงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาในวันธรรมดาน้อยกว่านักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากวันหยุด คือ นักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาสูงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาสูงกว่านักเรียนหญิงที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ตารางที่ 32)

6.5 สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกับบิดามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา ทั้งในวันธรรมดาและวันหยุด ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 31-32)

6.6 อาชีพของบิดา

นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพทางด้านวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกับบิดามากกว่านักเรียนบิดาประกอบอาชีพอื่น ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุด ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 31-32)

6.7 รายได้ครอบครัว

นักเรียนชายที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงและรายได้ต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกับบิดาทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้พบว่า นักเรียนชายอยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทำกิจกรรมร่วมกับบิดา

ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดมากกว่านักเรียนชายที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานย่อยที่ตั้งไว้ว่า บุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามากกว่าบุตรที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

ส่วนนักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทํากิจกรรมร่วมกันกับบิดา ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดมากกว่านักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 32)

สรุป ความสัมพันธ์ในด้านการทํากิจกรรมร่วมกัน พบว่า นักเรียนที่มีปัจจัยทางประชากรสังคมและ เศรษฐกิจที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทํากิจกรรมร่วมกันกับบิดาต่างกัน

แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากปัจจัยทางประชากรสังคมและ เศรษฐกิจของนักเรียนที่มีผลกระทบต่อการทํากิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับบิดาแล้ว อาจมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้มาประกอบกันเพื่อทำให้นักเรียนกับบิดามีการทํากิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสัมพันธ์ที่ดีหรือไม่ดีได้ เช่น นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการทํากิจกรรมร่วมกันกับบิดาน้อย อาจเป็นเพราะต่างไม่มีเวลา ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเนื่องมาจากปัญหาการจราจรที่ติดขัดในกรุงเทพฯ การดำเนินชีวิตที่รีบเร่งของคนในสังคมเมือง หรือความแตกต่างทางรสนิยมของบิดากับนักเรียน อาจมีส่วนทำให้นักเรียนกับบิดาไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งอาจนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีได้ และอาจเป็นรากฐานที่มีส่วนให้นักเรียนบานทางที่ไม่ดีได้ ดังนั้น น่าจะถึงเวลาที่รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยพยายามหาแนวทางให้นักเรียนกับบิดามีโอกาสในการทํากิจกรรมร่วมกันได้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 31 แสดงตัวแปรอิสระทางด้านประชากรสังคมและ เศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์
ระหว่างบุตรวัยรุ่นชายและบิดาในกรุงเทพมหานคร (เฉพาะตัวแปร 1 ตัว)

ความสัมพันธ์ระหว่าง บุตรวัยรุ่นกับบิดา	ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์						
	อายุ ของ บิดา (1)	พี่น้อง ของ บุตร (2)	สถานภาพ การสมรส ของบิดา (3)	การ ศึกษา ของบิดา (4)	การอยู่ อาศัย กับบิดา (5)	อาชีพ ของ บิดา (6)	รายได้ ครอบครัว (7)
ก. ความใกล้ชิดสนิทสนม			X	X	X	X	
ข. การพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น		X		X	X	X	X
ค. ความคล้ายคลึงใน ด้านความคิดเห็นและ ค่านิยม			X				
ง. การทำให้บิดาพอใจ			X		X		
จ. ความไม่เข้าใจกัน					X		
ฉ. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันธรรมดา			X		X	X	
ช. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันหยุด			X		X	X	

X = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq .05$

ตารางที่ 32 แสดงตัวแปรอิสระทางด้านประชากรสังคมและ เศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์
ระหว่างบุตรวัยรุ่นหญิงและบิดาในกรุงเทพมหานคร (เฉพาะตัวแปร 1 ตัว)

ความสัมพันธ์ระหว่าง บุตรวัยรุ่นกับบิดา	ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์						
	อายุ ของ บิดา (1)	พี่น้อง ของ บุตร (2)	สถานภาพ การสมรส ของบิดา (3)	การ ศึกษา ของบิดา (4)	การอยู่ อาศัย กับบิดา (5)	อาชีพ ของ บิดา (6)	รายได้ ครอบครัว (7)
ก. ความใกล้ชิดสนิทสนม		X	X	X	X	X	
ข. การพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น		X	X	X		X	X
ค. ความคล้ายคลึงใน ด้านความคิดเห็นและ ค่านิยม				X	X		
ง. การทำให้บิดาพอใจ			X	X	X		
จ. ความไม่เข้าใจกัน					X		
ฉ. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันธรรมดา	X	X	X	X	X	X	X
ช. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันหยุด		X	X	X	X	X	X

X = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq .05$

ตารางที่ 33 แสดงตัวแปรอิสระทางด้านประชากรสังคมและ เศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์
ระหว่างบุตรวัยรุ่นชายและบิดาในกรุงเทพมหานคร (เฉพาะตัวแปร 2 ตัว)

ความสัมพันธ์ระหว่าง บุตรวัยรุ่นกับบิดา	ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์						
	อายุ ของ บิดา (1)	พี่น้อง ของ บุตร (2)	สถานภาพ การสมรส ของบิดา (3)	การ ศึกษา ของบิดา (4)	การอยู่ อาศัย กับบิดา (5)	อาชีพ ของ บิดา (6)	รายได้ ครอบครัว (7)
ก. ความใกล้ชิดสนิทสนม							
ข. การพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น							
ค. ความคล้ายคลึงใน ด้านความคิดเห็นและ ค่านิยม							
ง. การทำให้บิดาพอใจ							
จ. ความไม่เข้าใจกัน		(1)(2)					
ฉ. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันธรรมดา						(4)(6)	
ช. การทำกิจกรรมร่วม กันในวันหยุด						(4)(6)	

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีผลทำให้ นักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทสนม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดาต่างกัน ดังนั้น เป้าหมายของการที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ในด้านดังกล่าว นอกจากตัวบุตรแล้ว ควรจะมุ่งเป้าหมายเน้นไปยังบิดาเพื่อให้บิดาได้เห็นความสำคัญของการใช้เวลาแก่บุตรอย่างเหมาะสม โดยไม่ควรทุ่มเทกับงานอาชีพมากเกินไปเพื่อหารายได้ให้ครอบครัวจนลืมนึกถึงบุตร และควรได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอาจทำให้มีความสนิทสนมกันมากขึ้น เพื่อบุตรจะได้รู้สึกว่ามีคนคอยเอาใจใส่ดูแล และได้รับความอบอุ่นจากบิดาได้บ้าง และเมื่อบุตรมีปัญหาก็ได้ไม่ต้องไปพึ่งคนภายนอกครอบครัว ซึ่งสามารถไว้ใจได้น้อยกว่าคนในครอบครัว
2. จากการศึกษายังพบว่า นักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจะมีความใกล้ชิดสนิทสนม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดามากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนอาศัยอยู่กับมารดาหรือนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบิดาก็เป็นได้ โดยอาจทำให้ นักเรียนรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัวที่แตกแยก และอาจมีส่วนให้นักเรียนถูกรังแกจากสิ่งแวดล้อมภายนอกไปในทางที่ไม่ดีได้ ดังนั้น บิดามารดาควรตระหนักถึงเรื่องนี้ให้มาก เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับทางด้านจิตใจของบุตรด้วย ควรพยายามบรณอดองกันให้มากที่สุด เพื่อเป็นที่พึ่งให้แก่บุตรต่อไปและทำให้บุตรไม่รู้สึกว่าอยู่ตัวคนเดียว
3. จากผลการศึกษา พบว่า อายุบิดาของนักเรียนมีอิทธิพลร่วมกับจำนวนพี่น้องของนักเรียน ทำให้ นักเรียนและบิดามีความไม่เข้าใจกัน และจากข้อมูลพื้นฐาน พบว่า บิดามีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 46 ปี และนักเรียนมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 15-16 ปี ซึ่งแสดงว่า นักเรียนและบิดามีอายุที่ต่างกันประมาณ 30 ปี ซึ่งด้วยวัยที่ต่างกันถึง 30 ปีนี้ อาจมีส่วนทำให้ นักเรียนและบิดามีความไม่เข้าใจกัน ดังนั้น ถ้าจะมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุตรและบิดา ควรมีการพิจารณาให้มีเนื้อหา

เกี่ยวกับเรื่องของวัยรุ่นและบิดาแทรกเข้าไปในสื่อต่าง ๆ เพื่อต้องการย้ำให้บุตรและบิดามีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากที่สุด ทั้งในเรื่องของวุฒิภาวะทางกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ และทางสังคม รวมไปถึงความปรารถนาดีที่ทั้ง 2 ฝ่ายมีต่อกัน เพราะความเป็นครอบครัวเดียวกัน ควรมีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงผลดีของการที่บุตรกับบิดามีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีและผลเสียของการที่บุตรกับบิดาไม่เข้าใจกัน ซึ่งเมื่อบุตรและบิดาได้รับสื่อปอຍ ๆ อาจจะมีส่วนช่วยวัยรุ่นและบิดาเห็นความสำคัญของความเข้าใจกันและพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากันได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นรากฐานไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

4. การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามีความใกล้ชิดสนิทสนม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความเข้าใจกันและการทำกิจกรรมร่วมกันกับบิดามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนที่อยู่ด้วยกันกับบิดามีโอกาสได้พบบิดามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา และการที่บิดากับนักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกันมักมีเหตุผลมาจากการที่โรงเรียนอยู่ไกลจากบ้านและการจราจรที่ติดขัดในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น รัฐบาลควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้บุตรเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนที่ใกล้บ้าน โดยการพัฒนาการศึกษาให้มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับกระจายไปอยู่ตามเขตต่าง ๆ อย่างทั่วถึงทุกเขต และพยายามลดค่านิยมในความต้องการให้บุตรศึกษาแต่ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเท่านั้น ซึ่งอาจมีส่วนให้บุตรกับบิดาได้มีโอกาสอยู่ด้วยกันมากขึ้น และส่งผลให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น

5. ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดา อาจจะทำกิจกรรมที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากความสัมพันธ์ที่ดี เช่น การนำบุตรกับบิดาตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันออกมาเปิดเผยสู่สาธารณชน เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นความสำคัญและนำมาเปรียบเทียบกับครอบครัวของตน เชื่อว่าการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในตนเองนี้ อาจมีส่วนทำให้บุตรวัยรุ่นกับบิดาในบางครอบครัวหันมาปรับความเข้าใจกันและอยู่ด้วยกันอย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

6. ในการเผยแพร่ข่าวสารหรือความรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดาให้ได้ผลดีควรจะจัดการเผยแพร่ผ่านทางโทรทัศน์ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น โดยอาจแทรกเนื้อหาไว้ได้ในรายการทุกประเภทแม้กระทั่งการโฆษณา เพื่อไม่ให้เป็นเรื่องเคร่งเครียดหรือน่าเบื่อหน่ายจนเกินไป ซึ่งในการดำเนินการส่งเสริมความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นวิธีใด ถ้ามีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนหลาย ๆ ฝ่ายให้มากขึ้น เชื่อว่า จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสถาบันครอบครัว

7. สำหรับผู้สนใจจะทำวิจัยเพื่อประโยชน์ของการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนเพื่อตอบสนองความต้องการ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดาต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 เนื่องจากข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษาค้างนี้ ได้มาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวัยรุ่น จึงควรเก็บข้อมูลจากเด็กวัยรุ่นในช่วงอายุอื่นบ้างด้วย

7.2 ควรเก็บข้อมูลที่คาดว่า จะมีอิทธิพลหรือมีส่วนกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดา เช่น สุขภาพของบุตร ผู้สูงอายุและคนรับใช้ที่อยู่อาศัยในบ้านเดียวกัน ฯลฯ

7.3 ควรถามถึงเหตุผลที่บุตรรู้สึกว่ ตนกับบิดามีความสัมพันธ์ในระดับนั้น ๆ ในแต่ละด้าน เนื่องจากการศึกษาค้างนี้ไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ จึงจำเป็นต้องคาดเดา

7.4 ควรเปิดโอกาสให้บุตรได้ระบุถึงปัญหาของความสัมพันธ์กับบิดา ในแต่ละด้าน เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

7.5 นอกจากการศึกษาค้างนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุตรวัยรุ่นกับบิดาในกรุงเทพมหานคร มีหลายประเด็นที่น่าสนใจ จึงเห็นสมควรที่จะทำการศึกษารื่องนี้ในกลุ่มของวัยรุ่นในเขตเมืองอื่นและในเขตชนบทในโอกาสต่อไป เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มบุตรวัยรุ่นดังกล่าว